

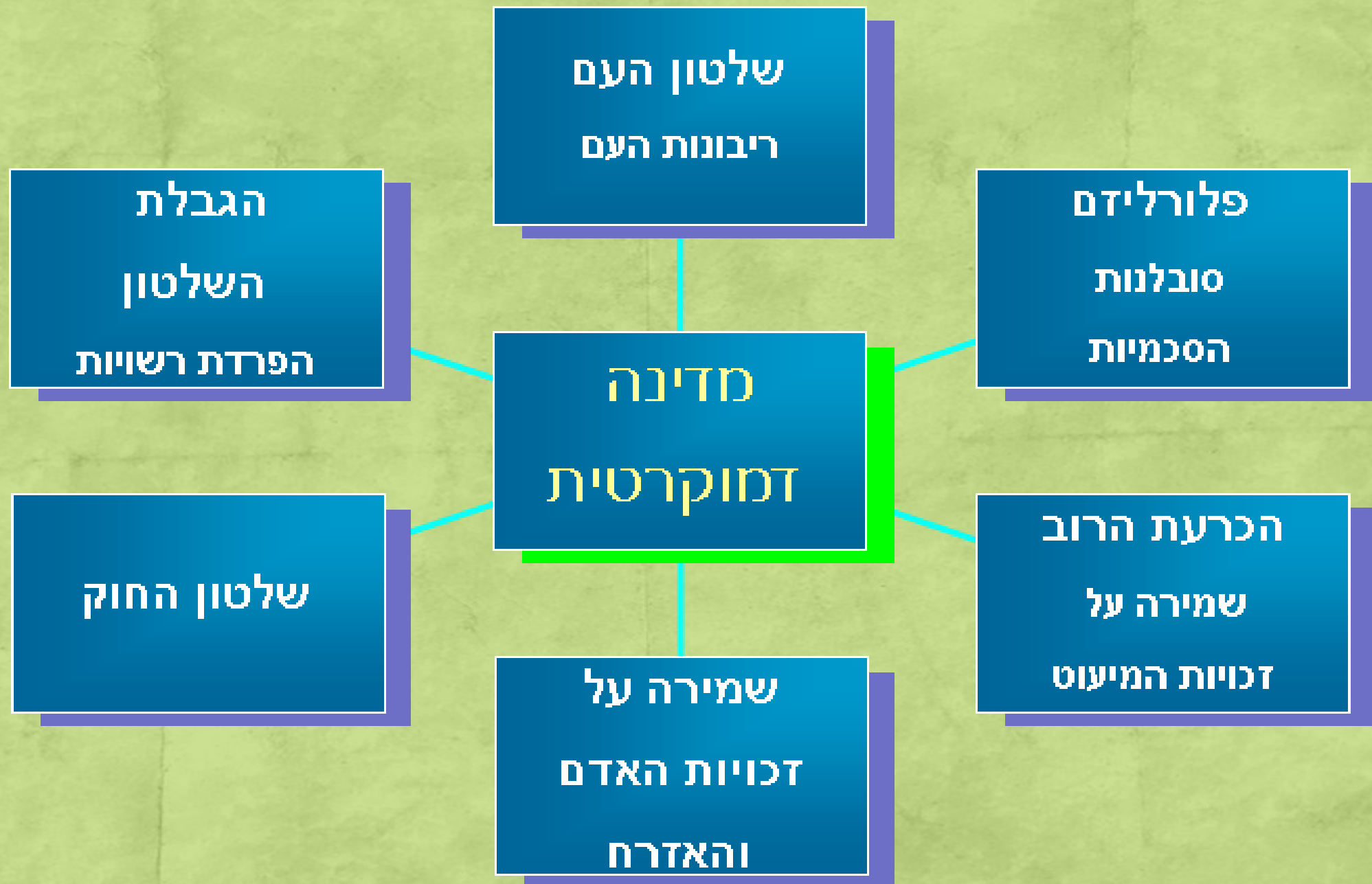
אזרחות - יחידה שלישית

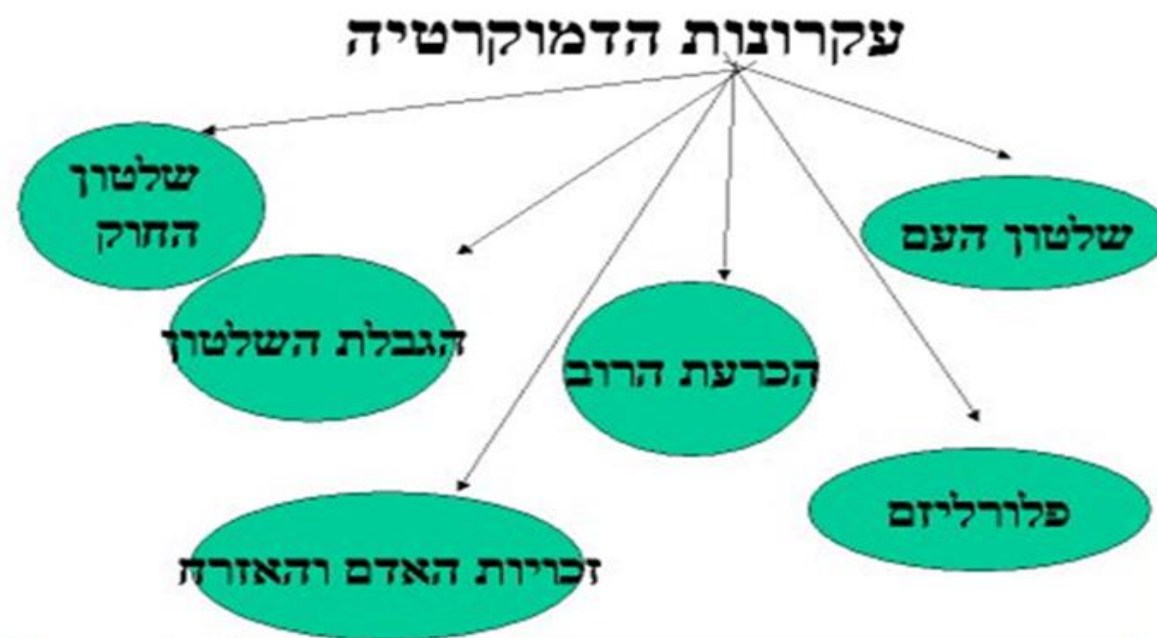
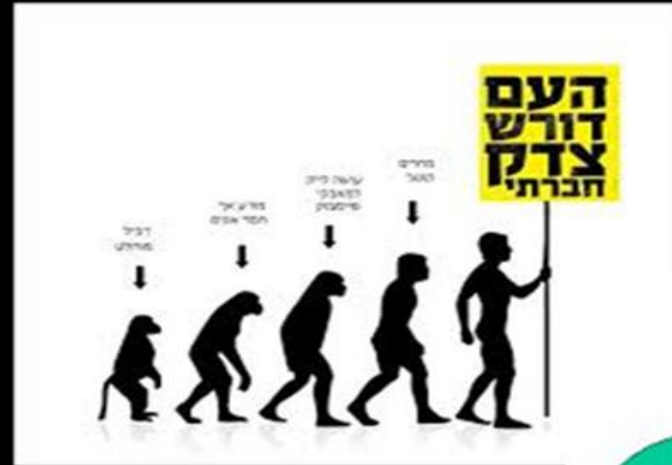
עקרונות הדמוקרטיה

איסוף ארגון ועריכה – אילת כ"ץ

פיצת העקרונות הדמוקרטיים

עקרון ראשון - שלטון העם

עקרון ראשון: שלטון העם

בדמוקרטיה העם הוא הריבון. השלטון הוא בידי העם ולמען העם.

משמעות המילה - דמוקרטיה.

דמוקרטיה דמוס = עם קרטיה = שלטון

דמוקרטיה = שלטון העם

דמוקרטיה = שלטון העם, ע"י העם, למען העם

בדמוקרטיה העם הוא הריבון. השלטון הוא בידי העם ולמען העם.
בידי העם הכוונה – העם בוחר את השלטון בבחירות דמוקרטיות ולכן השלטון פועל בשם העם.
למען העם הכוונה – לעם מגיעות זכויות אדם ואזרח.
עקרון זה הוא ביטוי לריבונות העם, וללא עקרון זה לא תתקיים דמוקרטיה.

שלטון העם יכול לבוא לידי ביטוי בימינו באופן ישיר בדמוקרטיה ישירה או באופן עקיף בדמוקרטיה עקיפה (ייצוגית).

דמוקרטיה ישירה

במסגרת זו, כל האזרחים משתתפים בתהליך קבלת ההחלטות בנושאים ציבוריים, כלומר כל האזרחים משתתפים ישירות באישור תקציב, במילוי תפקידים ציבוריים ובניהול ענייני המדינה. בסיסה של שיטת משטר זו באתונה. הייתה אספת עם שקיימה את רעיון ריבונות העם במשמעותו המלאה. האזרחים התכנסו מידי פעם כדי לדון ולהחליט ברוב קולות בנושאים החשובים של המדינה. עם זאת, הייתה זו דמוקרטיה רק למיעוט של האוכלוסייה (מרבית התושבים, נשים, עבדים וזרים, לא השתתפו בחיים הפוליטיים, האזרחים לא היו חופשיים במובן המקובל כיום בדמוקרטיה).

דמוקרטיה ייצוגית (עקיפה)

העם מוותר על זכותו לשלוט ומוסר זכות זו לנציגים שיקבלו את ההחלטות בשמו, וינהלו בשמו את המדינה וזאת ע"י בחירות מחזוריות (עקרון הגבלת השלטון) לחברי הפרלמנט הנבחרים כמיצגי האזרחים יש יפוי כוח לפעול בשם הבוחרים, והוא מלווה בזכות הביקורת מצד האזרחים ובדרישה לאחריות השלטון בפניהם לפעולותיו.

סוג	דמוקרטיה ישירה- המדינה היא שותפות של כלל העם. כל אזרח שותף ישיר בקבלת ההחלטות ובמילוי תפקידים ציבוריים	דמוקרטיה עקיפה (ייצוגית)- העם מוותר על זכותו לשלוט באופן ישיר ומוסר זכות זו לנציגים מטעמו, שיקבלו את ההחלטות בשמו וינהלו את המדינה עבורו
יתרון	שכל אזרח שותף ומשפיע על תהליך קבלת החלטות באופן ישיר ובזמן אמיתי	ניהול יעיל של המדינה המודרנית
חסרון	ניתן לקיים דמוקרטיה ישירה רק במדינות קטנות	חשש שהנציגים הנבחרים ינצלו את הכוח שניתן להם לרעה

עקרון שלטון העם

דמוקרטיה ישירה

דמוקרטיה עקיפה

סוגי משטר

השתתפות
פוליטית

בחירות

משאל עם

משטר פרלמנטרי

שיטת בחירות
בישראל-
רשימתית,
יחסית, ארצית

5 תנאים
לבחירות
דמוקרטיות

אופוזיציה

קואליציה

אין דמוקרטיה בלי זכויות חברתיות!

המסגרת הישם ברורה:
בלי זכויות חברתיות וכלי שוויון
פשוט אין דמוקרטיה!
democracy-project.org.il
'דמוקרטיה' בפייסבוק

פוגע בחיי היום יום שלנו וביכולת ההשתתפות של
כלל העיבור במוקדי קבלת ההחלטות, ולכן מסכן
את עתידה של ישראל כמדינה דמוקרטית. במקסימום
השתתפות מאות אזרחים ואזרחים שנבחרו לעשות
דמוקרטיה. במקביל קמה מחאת האוהלים, שחילקה
את המסר שלנו בקריאתה לעצק חברתי.

בחודשים האחרונים נתנו ברוחב האוזן אלפי
פוסטרים במסגרת קמפיין "הכתובת על הקיר".
ובזה נתונים על אי השוויון החברתי-כלכלי ועל חשב
הזכויות החברתיות. המטרה הייתה להראות שסדנייות
המשטרות בעשורים האחרונים שחקה את זכותנו
לקיים בכבוד והגדילה את הפערים בחברה. חשב זה

**הכתובת
על הקיר**

עקרון שני - הכרעת הרוב

עקרון הכרעת הרוב

ההחלטות במדינה דמוקרטית צריכות להתקבל על סמך דעת הרוב. כולם רשאים להשתתף בתהליך קבלת ההחלטות, אבל הרוב מכריע. כולם צריכים לכבד ולקיים את ההחלטה. זוהי הדרך הטובה ביותר לפתור מחלוקות בדרכי שלום. הרוב צריך לדעת להכריע בכל נושא בלי לפגוע בזכויות טבעיות או בזכויות הפוליטיות/אזרחיות של המיעוט הפוליטי. כלומר, הרוב צריך לשמור על כללי המשחק המאפשרים למיעוט להפוך לרוב בהזדמנות אחרת: בחירות דמוקרטיות, חופש ההתארגנות, חופש ההפגנה, חופש הביטוי וכדומה.

הכרעת הרוב היא דרך לפתרון סכסוכים בדרכי שלום והיא מבטיחה את יציבות השלטון. ובתנאי שאין החוק משתמש בכוחו לפגיעה בערכי המשטר הדמוקרטי ובזכויות המיעוט. המדינה היא ארגון חברתי של בני אדם, ובחברה פלורליסטית המורכבת מפרטים וקבוצות של דעות ואינטרסים שונים, האזרחים צריכים לחיות יחד.

נקבע שכל האזרחים המהווים את כלל החברה שווים בזכותם לקחת חלק בתהליך קבלת ההחלטות.

גם אלו השייכים לרוב וגם אלו השייכים למיעוט מקבלים את העיקרון שהחלטות מתקבלות ע"י רוב האוכלוסייה ולא ע"י יחיד או קבוצה וגם לא בהסכמת כל האוכלוסייה.

עקרון הכרעת הרוב:

- עקרון הקובע שמבין כמה אפשרויות נבחרת זו שרוב המצביעים תומכים בה, תוך שמירה על זכויות המיעוטים.
- על מנת שכל הקבוצות בעלי הדעות השונות יוכלו לחיות יחד למרות חילוקי הדעות, נקבע שכל האזרחים המהווים את כלל החברה, שווים בזכותם לקחת חלק בתהליך קבלת ההכרעות.
- כלל הקבוצות בחברה מקבלות את העיקרון כי החלטות מתקבלות על ידי רוב האוכלוסייה. יחד עם זאת עקרון הכרעת הרוב בדמוקרטיה מתחייב כי לא יפגעו זכויות המיעוט.

עריצות הרוב

עריצות הרוב פירושה שהרוב מנצל בצורה לא דמוקרטית את הכוח שיש לו, פוגע בזכויות אדם ובזכויות פוליטיות בצורה בלתי מידתית, ומקבל החלטות שימנעו מן המיעוט הפוליטי את האפשרות להפוך לרוב בהמשך. למשל, שינוי בהליך הבחירות, פגיעה בחופש הביטוי, פגישת החופש ההתאגדות וכדומה.

עריצות הרוב

עריצות הרוב פירושה שהרוב מנצל בצורה לא דמוקרטית את הכוח שיש לו, פוגע בזכויות אדם בצורה בלתי מידתית, ומקבל החלטות שימנעו מן המיעוט את האפשרות להפוך לרוב בהמשך. למשל, שינוי בהליך הבחירות, פגיעה בחופש הביטוי, חופש ההתאגדות וכדומה.

עריצות הרוב

עריצות הרוב הוא מונח בהגות הדמוקרטית של ג'ון סטיוארט מיל המבטא סכנה הגלומה במימוש קיצוני של עקרון הכרעת הרוב בדמוקרטיה, בה קבוצת הרוב תעשה שימוש בכוח הרב שמוקנה לה מתוקף הדמוקרטיה בכדי לדכא מיעוט ולפגוע בזכויותיו. במצב בו אין שמים סייגים לכוח שהוא פועל יוצא מהכרעת הרוב עלול להיווצר מצב בו מיעוט מחד אינו יכול להביא את רצונותיו לידי ביטוי ומאידך נמצא בסכנה של כפייה ושלילה של זכויות שונות ממנו. בכדי להתמודד עם סכנת עריצות הרוב נדרשים משטרים דמוקרטים לאמצעים כמו הפרדת רשויות, חוקה, פלורליזם שלטוני ופוליטי.

שלטון הרוב
או
עריצות הרוב

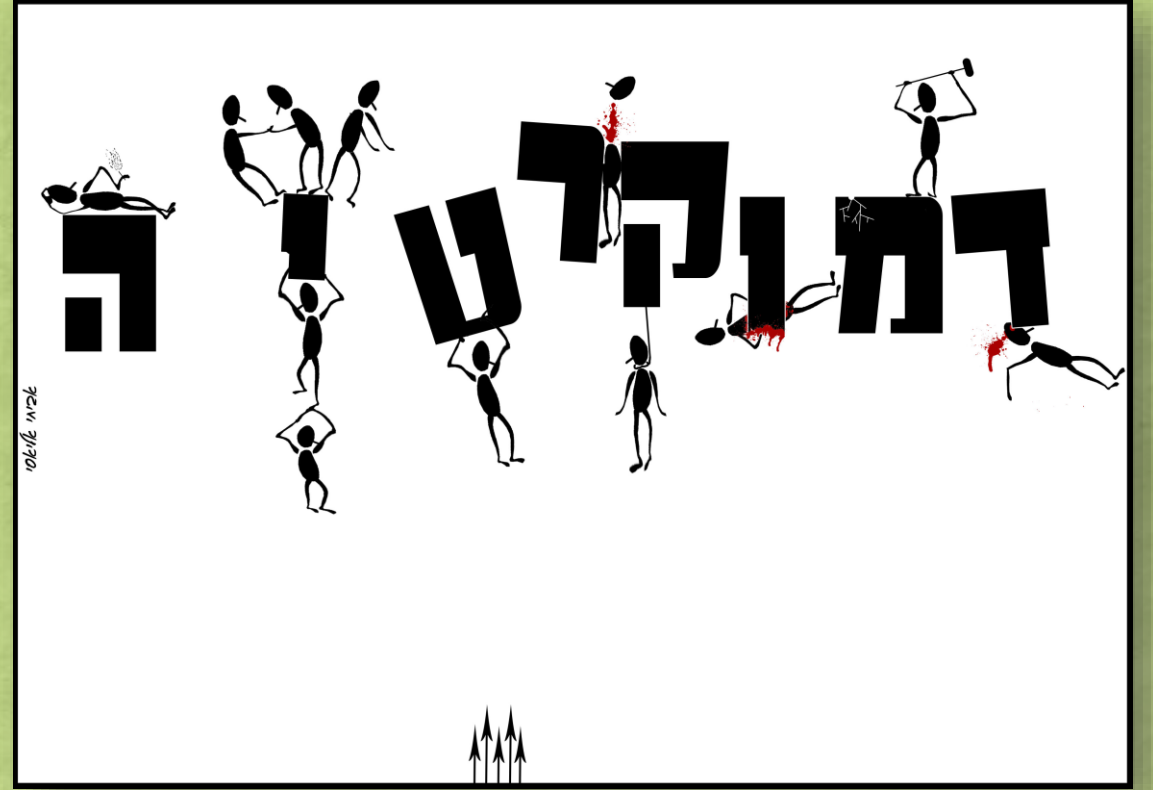
בדקה הבאה
 הם קימו הצבעה,
 וברב די גדול,
 כמעט פה אחד
 (רק נציג בודד לא הרים את היד),
 החלט לאנשי המעוט לבשר,
 "הרב"
 על הכף החליט לותר.

יצאו נציגי המעוט לפרוזדור,
 עד שיגידו להם לחזור.
 ואנשי הרב התישבו בפנה
 והחלו לדון בדרישה המשנה.

"רבותי," אמר הראשון בדיון,
 "תרשו לי כמה מלים.
 אנחנו, הרב, חיים פה בטוב,
 והם, המעוט – אמללים.
 אז בואו נראה שלנו אכפת!
 נפגין הדהות,
 לא הרבה – רק מעט,
 ובאפן חד-פעמי, באמת,
 הבה נכריזה כלנו בעת
 בקול גדול, רציני וחוגג,
 מהיום נאכל מרק –
 במזלג!"

"דברת יפה," אמר השני,
 "על אותם הדברים חשבתי אני.
 לו הם דרשו ברב חצפתם
 שנחיה מהיום והלאה כמוכם,
 הייתי אומר, לא נסטה מדרכנו!
 נגן על זכויות הרב בגופנו!
 אבל אם צריך רק על כף לותר,
 הריני אומר,
 יש על מה לדבר."

עקרון שלישי - שלטון החוק

עקרון שלטון החוק: קיימת מערכת חוקים אחת שכולם חייבים לציית לה. חובת הציות לחוק חלה על כולם / האזרחים ורשויות השלטון כפופים לחוק. החוק נחקק ע"י הרשות המחוקקת (כנסת) בתהליך קבוע בחוק.

שלטון החוק - העיקרון של שלטון החוק מונח ביסוד כל משטר דמוקרטי אמיתי. החוק נועד להגן על אזרחיה ותושביה של המדינה מפני שרירות השלטונות ומפני גורמים שונים העוברים על החוק ועלולים לפגוע באזרחים.

כולם חייבים לפעול במסגרת החוק וכולם שווים בפני החוק, כלומר כולם אחראים על מעשיהם במידה שווה בפני החוק.

מהו חוק: הוראה רשמית מחייבת בכתב האומרת לנו כיצד מותר להתנהג וקובעת איזה עונש יוטל על מי שיפר אותה.

חוק הוא כלל עליון שקבע בית המחוקקים באותה מדינה (בישראל הכוונה היא לכנסת) החוק מחייב את כל אזרחי המדינה ותושביה. חוק מתקבל בתהליך מורכב ובהסכמת הרוב. כל חוק כולל גם את העונש על הפרתו. חוק במדינה דמוקרטית חייב להתקבל בהתאם לכללי ועקרונות הדמוקרטיה ואסור לו לנגוד אותם.

מהו חוק טוב?

חוק שיש בו הכללה, שוויוניות, סבירות, הגנה על זכויות הפרט, אכיפה, נבחר בהכרעת רוב, פומבי, יציב.

עקרון שלישי - שלטון החוק

עקרון דמוקרטי לפיו כולם כפופים לחוק, החוק מעל האזרחים והשלטון. כולם - האזרחים והשלטון - שווים בפני החוק. כוחן של רשויות השלטון בא להן מכוח החוק. החוק נחקק בהליך דמוקרטי ותוכנו משקף מחויבות לזכויות האדם, לעקרונות דמוקרטיים ולערכים משותפים לכלל אזרחי המדינה ולערכים הקובעים את אופי המדינה. לא ניתן לפגוע בזכות של אזרח ללא הסמכה מפורשת בחוק

המובן הפורמלי של החוק - החוק קובע את גבולות המותר והאסור לאזרחים ולשלטון. לאזרחים מותר לעשות כל דבר שאינו אסור בחוק ולרשויות השלטון אסור לעשות שום דבר שהחוק אינו מסמך אותן לעשות. החוקים צריכים להיות ברורים, מפורסמים לציבור וקבועים יחד עם זאת אי ידיעת החוק אינה פותרת מעונש

חוק - הוראה מחייבת, קובע את גבולות המותר ואסור לאזרחים ולרשויות השלטון. מקור החוק הוא העם (באמצעות נציגיו הנבחרים). החוק משקף את הנורמות המקובלות בחברה, את ההסכמה הרחבה (קונצנזוס) בחברה. החוק נקבע וניתן לשינוי ע"י הרשות המחוקקת בהליך דמוקרטי.

<https://www.youtube.com/watch?v=EDmoynCyHwA>

הנסיך הקטן כוכב המלך

עקרון שלישי - שלטון החוק

"חוק ראוי":

1. מגן על זכויות אדם ואזרח וזכויות מיעוט.
2. חוק שתואם את הערכים של הדמוקרטיה.
3. מונע את עריצות השלטון או את עריצות הרוב.
4. מאפשר יצירת איזון בין צורכי הפרט לבין צורכי הכלל.

בעיית הציות לחוק מקבלת ביטוי בשלושה מישורים:

עבריינות פלילית – הפרת החוק וביצוע עבירות כלפי החברה או המוסר.
עבריינות אידיאולוגית – הפרת החוק נובעת ממניעים אידיאולוגיים -רעיוניים.
הפרת החוק מתוך תפיסה מוטעית שהוא "בלתי צודק" או "בלתי נחוץ" או שהפעלתו אינה צודקת.
חוק העונשין נועד לשמור על הסדר החברתי הכללי ועל כן הוא מכיל את רשימת כל המעשים שבעשייתם מקבלים עונש. החלק המקדמי של החוק מגדיר מהי עבירה וכיצד מענישים על מעשה העבירה. החוק חל על ילדים החל מגיל 12. החוק חל רק על מעשים שנעשו במדינת ישראל.

במדינה דמוקרטית שלטון החוק מבטא את האמנה החברתית הקיימת בין כל האזרחים במדינה, שכן החוק הוא ביטוי להסכמה על כללי המשחק בין האזרחים לבין השלטון. שלטון החוק במדינה דמוקרטית מבוסס על נכונות מרבית האזרחים לציית לחוק ולא על אכיפת הציות לחוק בכוח הסמכות השלטונית.

עקרונות שלטון החוק

חובת הציות לחוק

שוויון בפני החוק

סוגי עבריינות

גבולות הציות לחוק

זכויות המיעוט
כבלם לעריצות הרוב

עבריינות שלטונית

עבריינות
אידאולוגית

עבריינות פלילית

סרבנות לחוק

שחיתות שלטונית

עבריינות
אידאולוגית
פוליטית

עבריינות מצפונית

פקודה בלתי
חוקית

פקודה בלתי
חוקית בעליל

עקרון רביעי - הגבלת השלטון

עקרון הגבלת השלטון

עקרון הגבלת השלטון פירושו שלרשויות השלטון השונות יש כוח עצום, כמו למשל שליטה על אמצעי הפעלת הכוח במדינה, שליטה על תקציב המדינה, אפשרות לחוקק חוקים ואפשרות לשפוט אנשים. צריך להגביל את הכוח הזה במידה מסוימת, כדי שהשלטון לא יעשה בו שימוש לרעה כמו למשל לפגוע בזכויות אדם ואזרח.

עקרון רביעי - הגבלת השלטון

במשטר דמוקרטי יש צורך להגביל את השלטון, כדי למנוע עוצמה מרוכזת שעשויה להוביל לעריצות, שרירותיות, ופגיעה בזכויות אדם ואזרח.

העוצמה המצויה בידי רשויות השלטון מתפרשת על פני תחומים רבים :

1. שליטה על משאבים כלכליים : קרקעות אוצרות טבע, מפעלים; הממשלה מעורבת בחיי הכלכלה, החברה, החינוך, הדיור, הקליטה ועוד ובכך היא יכולה להגדיל את עוצמתה הכלכלית .
2. שליטה על משאבים אנושיים : כוח האדם הרב במינהל הציבורי ובמשרדי הממשלה הכולל אנשי חינוך, כלכלה, משפטנים, אנשי צבא, מומחים בתחום הבריאות - כוח זה מעניק לממשלה עמדת כוח מול רשויות השלטון האחרות .
3. שליטה על מקור המידע : בידי הממשלה יש את מקורות המידע בכל תחומי החיים והיא זו שמזרימה אותם לכנסת ולרשות השידור והעיתונות ובכך יש לה עוצמה רחבה .
4. שליטה על מנגנוני אכיפה : שליטה על המשטרה והצבא - יש להבטיח שהיא לא תשתמש בהם לרעה השלטון מחזיק בידיו כוח רב; שליטה על מאגרי טבע, סודות מדינה, ידע, כוח אדם, כספי מדינה ועוד. לפיכך יש צורך להגביל את כוחו.

האמצעים להגבלת השלטון

חוקה

הפרדת
רשויות

מנגנוני פיקוח
וביקורת

ביקורת
מוסדית

ביקורת בלתי
מוסדית

מערכת
המשפט

נציב תלונות
הציבור

מבקר
המדינה

פרלמנט

אומנות

דעת קהל

תקשורת

חקיקה

הצבעת אי
אמון

אופוזיציה

עקרון רביעי - הגבלת השלטון

ניתן להגביל את השלטון ע"י שני מנגנוני פיקוח והגבלה:
מנגנון פיקוח פורמאלי/ מוסדי ומנגנון פיקוח בלתי פורמאלי.

לטובת הגבלת השלטון ושמירה על העקרונות הדמוקרטיים קיימים מספר מנגנונים:

(1) הפרדת רשויות.

(2) מנגנוני פיקוח וביקורת.

(3) חוקה.

(4) בחירות

עקרון רביעי - הגבלת השלטון

אמצעי הפיקוח והביקורת הפורמאליים (מוסדיים)

1. האמצעים שבידי הרשות המחוקקת (הפרלמנט)

- א. חקיקה: רשויות השלטון מוסמכות לפעול רק בתנאי שיש חוק המסמך אותן לכך. על ידי כך, שולט הפרלמנט על חופש פעולתה של הרשות המבצעת.
- ב. הצבעות אי אמון (רק במשטר פרלמנטרי): באמצעות הצבעות אי אמון חברי הפרלמנט יכולים להביא לסיום כהונת הממשלה. הצורך בתמיכת הרוב בפרלמנט גורם לריסון הממשלה.
- ג. שאילתות/הצעות לסדר היום: באמצעותן יכולים חברי הפרלמנט לחשוף את מדיניות הממשלה ופעולותיה בפני התקשורת והציבור, דבר בעשוי לשנות את דעת הקהל כנגד הממשלה.
- ד. אופוזיציה: אופוזיציה פרלמנטארית לוחמת, מבקרת את פעולות הממשלה ומעוררת את מודעות הציבור למדיניותה ופעולותיה.

2. האמצעים שבידי הרשות השופטת

- א. פיקוח על חוקיות השלטון: בוחנת האם פעולות השלטון נעשות בהתאם לחוק.
- ב. הגנה על זכויות האדם והאזרח: היא מגינה, (בעיקר בג"ץ), על זכויות האדם והאזרח מפני רשויות השלטון, ובכך מונעת עריצות ושרירותיות.

עקרון רביעי - הגבלת השלטון

3. האמצעים שבידי הרשות המבצעת

א. היועץ המשפטי לממשלה:

1. תפקידו להבטיח שרשויות השלטון פועלות בהתאם לחוק. 2. תפקידו להבטיח שרשויות השלטון יפעלו בהתאם לאינטרס הציבורי.

ב. וועדות חקירה ממלכתיות:

וועדת חקירה מוקמת ע"י הממשלה בדרך כלל בעקבות לחץ ציבורי על מנת לברר סוגיה שעוררה סערה ציבורית בשל מעשה או מחדל ממשלתי. ועדות החקירה זוכות לאמון ויוקרה ציבוריים רבים עקב הסמכויות המעין שיפוטיות הרבות המוקנות לה ומהעובדה שבראשה מכהן שופט.

4. האמצעים שבידי מוסד ביקורת המדינה

א. מבקר המדינה

מבקר המדינה בודק את הפעולות השלטוניות בתחומי המנהל התקין, החוקיות, היעילות וטוהר המידות. את ממצאי הביקורת הוא מפרסם בכל שנה בכל אמצעי התקשורת באמצעות דו"ח המכונה "דו"ח מבקר המדינה" - דבר שעשוי לעורר את דעת הקהל כנגד הממשלה ובכך מרתיע את רשויות השלטון מפני חריגה מפעילות תקינה.

ב. נציב תלונות הציבור ("אומבודסמן")

זהו תפקידו השני של מבקר המדינה. בתפקידו זה הוא מטפל בפניות של אזרחים, הסבורים שרשויות השלטון פגעו בהם או חרגו מסמכותם, ובכך הוא מניע את השלטון לפעול בהתאם לכללים נאותים.

עקרון רביעי - הגבלת השלטון

אמצעי הפיקוח הבלתי פורמאליים (חוץ מוסדיים)

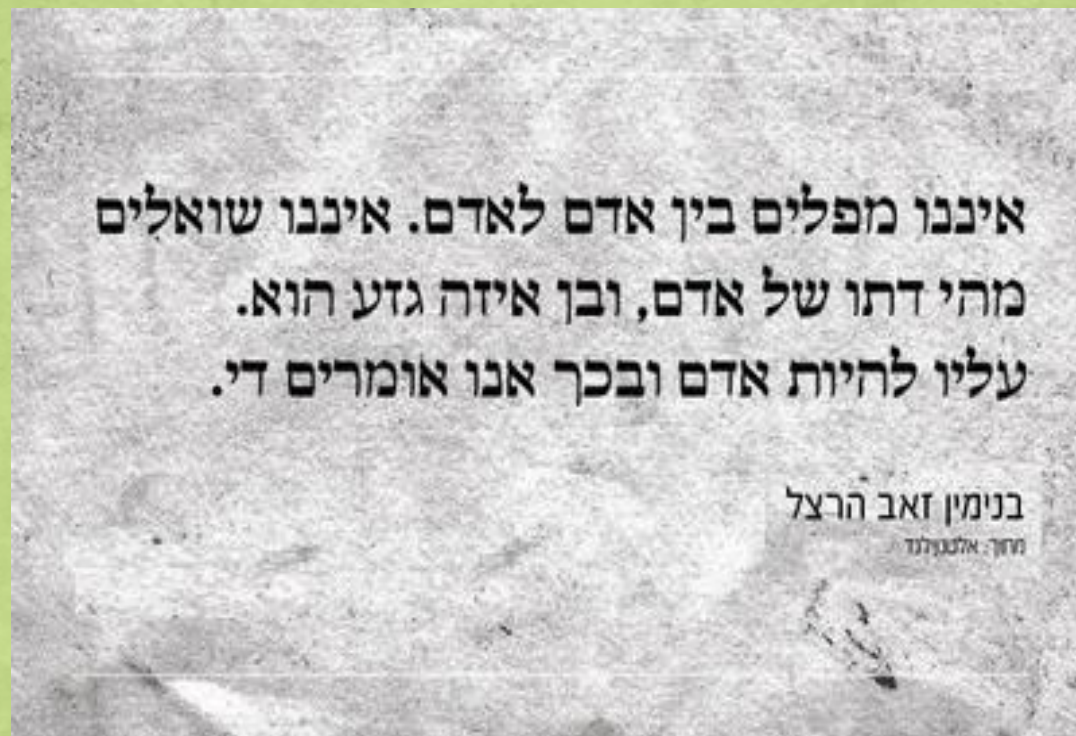
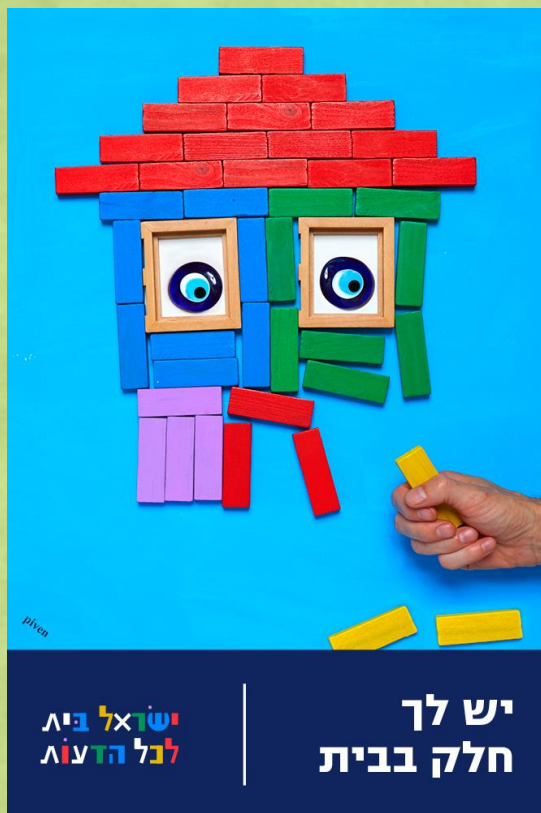
א. אמצעי התקשורת הכתובה המשודרת והמקוונת התקשורת מספקת ו/או חושפת מידע ומביעה עמדות בנוגע לפעולות השלטון. לאור כוחה העצום בעיצוב דעת הקהל, השלטון נאלץ להביא זאת בחשבון בבואו לפעול או לקבוע מדיניות

ב. "דעת קהל" (הפגנות, שביתות, עצרות ועצומות) הציבור יכול באמצעות דרכים אלה לעורר מודעות ציבורית שתגרום להפעלת לחץ על השלטון לשנות את מדיניותו. מכיוון שהשלטון תלוי בתמיכת הציבור עליו לשקול ולהתחשב במחאה הציבורית.

ג. "אמנות" (ספרות, קולנוע, תיאטרון, סטירה, אמנות פלסטית) האמנות על סוגיה השונים עשויה למתוח ביקורת פוליטית-חברתית, וליצור דעת קהל היכולה לאלץ את השלטון לשנות את מדיניותו.

עקרון חמישי - פלורליזם

הכרה בזכות קיומן של דעות והשקפות שונות והכרה בזכותן של הקבוצות לבטא את השונות ביניהן ולהתארגן במסגרות שונות כדי לממש את זכויותיהם ולפעול להשגת האינטרסים שלהן.

עקרון הפלורליזם

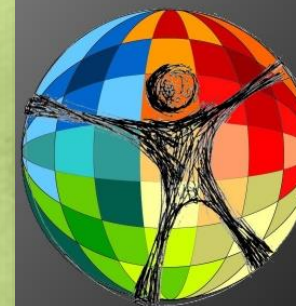
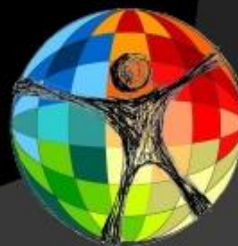
עקרון הסובלנות

עקרון ההסכמיות

הגדרת עקרון הפלורליזם

“**ריבוי ומגוון** של הקבוצות השונות במדינה והכרה בזכות לקיומן של דעות, השקפות שונות, רצונות וצרכים שונים בחברה.

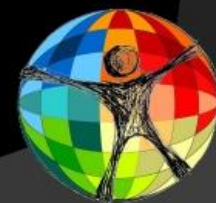
הכרה בזכות של הקבוצות במדינה **לבטא את השונות** ביניהן ולהתארגן במסגרות שונות בכדי לממש את זכויותיהן **ולפעול להשגת האינטרסים והצרכים שלהן**.”

**פלורליזם
סובלנות
הסכמיות**

הגדרת עקרון הסובלנות

סובלנות משמעה לקבל את השונה
ולנהוג בכבוד כלפי בני אדם שונים
במראה פניהם, בצבעם, במינם, בדתם,
באמונתם.

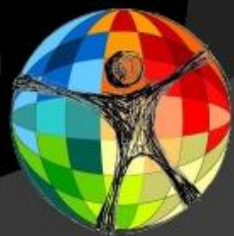

www.civics.dvirkaplan.com

הגדרת עקרון ההסכמיות

בכדי שהקבוצות והפרטים בחברה יוכלו
לחיות יחדיו במשטר הדמוקרטי, מבלי
לזוותר על חילוקי הדעות, על התחרות
ועל המאבק בין הקבוצות השונות,
חייבת להיות הסכמיות.

חייבת להתקיים הסכמה רחבה על
נושאים מרכזיים (קונצנזוס)

www.civics.dvirkaplan.com

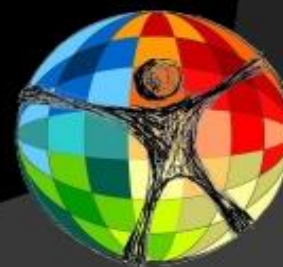
הסיבות שבגין יש צורך בסובלנות

הסובלנות מבטיחה את מימושו של זכויות הפרט והקבוצה במדינה, כמו החירות, חופש הביטוי, חופש ההתארגנות של כל קבוצה.

הסובלנות מאפשרת שוק חופשי של דעות, האזרחים מתוודעים לקשת רחבה של דעות וכך הם יכולים לבחון אותן.

הסובלנות מאפשרת את קיומה של לגיטימציה לקיומן של קבוצות אופוזיציה ובכך מתאפשרת החלפת השלטון.

הסובלנות תורמת ליציבות של המשטר והחברה משום שהיא מאפשרת לקיים ויכוח בין הדעות השונות, אשר מציף את הבעיות על פני השטח ומונע את היווצרותן של מחתרות וכוחות אנטי דמוקרטיים.

היכן מתקיימת הסכמיות בחברה הישראלית?

www.civics.dvirkaplan.com

היכן אינה מתקיימת הסכמיות בחברה הישראלית?

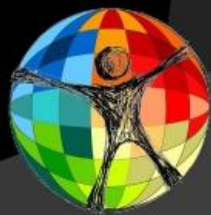

www.civics.dvirkaplan.com

מהם אם כן "כללי המשחק" שלך?

❖ האם תהיי מוכן/ה לקבל פגיעה בגופם של ילדים בכדי לשמור על זכויות הקבוצה?
- אם לא, אז איך את/ה מסביר את טקס ברית המילה.

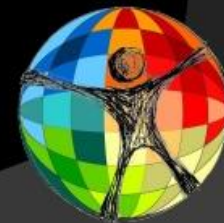
- ואם כן, אז האם את/ה גם מסכים לעשיית טקס ברית מילה לנשים כפי שנעשה בעדות צפון אפריקאיות מסוימות?

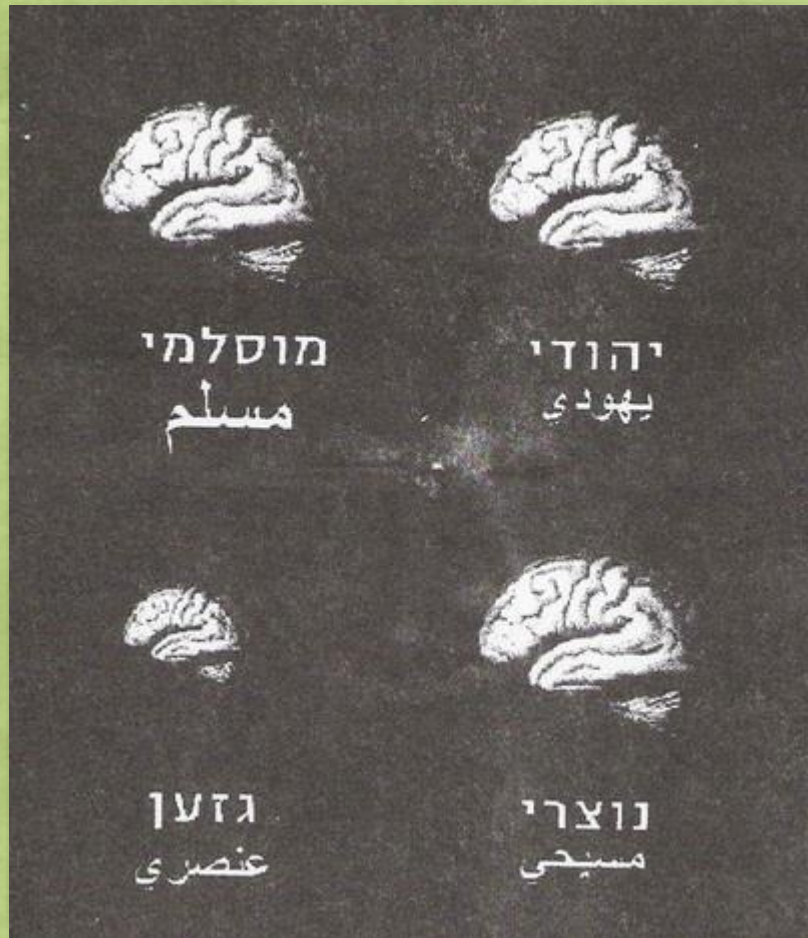

עלינו לשאול את עצמנו היכן עובר הגבול בין זכותה של הקבוצה לשונות ולמרחב פעולה עצמי (רב-תרבותיות) לבין שמירה על זכויות הפרט ועל יציבותה של החברה והמדינה.

או...

מהם "כללי המשחק"?

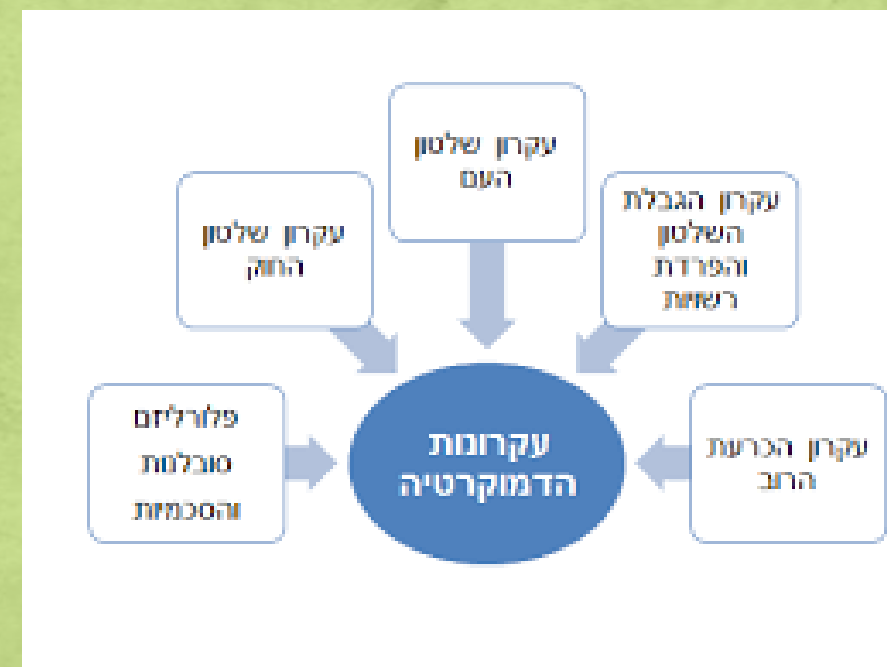

"אף אחד לא נולד כשהוא
שונא אדם אחר בגלל צבע
העור שלו. אנשים לומדים
לשנוא, ואם הם יכולים ללמוד
לשנוא, ניתן ללמדם גם
לאהוב, אהבה באה הרבה
יותר בטבעיות ללב האדם
מהיפוכה."

- נלסון מנדלה

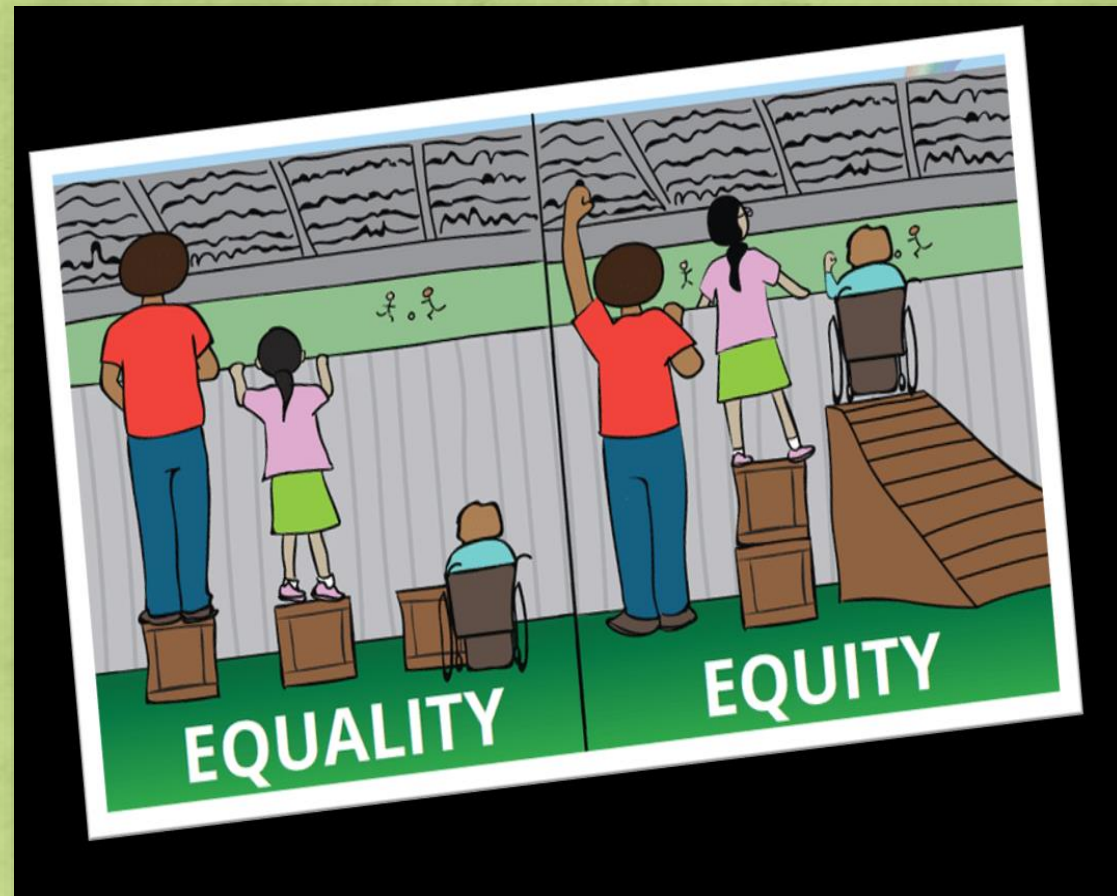
Equality doesn't mean Justice

Equality

Justice

יכולתו של האדם
לעשות צדק עושה את
הדמוקרטיה אפשרית,
אולם נטייתו לאי צדק
עושה את הדמוקרטיה
הכרחית.

רינהולד נבחר

ritanet.com